

Het algemeen belang, bestaat dat eigenlijk wel?

“Burgerparticipatie is een spanningsveld”, stelde Evelien Tonkens in haar verdiepingscollege in het ochtendprogramma van de Dag van het Bestuur. De hoge verwachtingen die eraan gesteld worden, leiden bijna altijd tot teleurstellingen. Uiteindelijk wordt dan weer een nieuw model bedacht waardoor die verwachtingen nog verder omhoog schieten, wat de teleurstelling later nog groter maakt. Er is geen methode om de bekende problemen rondom burgerparticipatie op te

lossen. Dat geldt ook voor representatie, die je wel nastreeft, maar nooit bereikt. In de werksessie Representatie die op haar college volgde, wordt dit tastbaar gemaakt.

Channa van Laake

Vanuit het verdiepingscollege van Evelien Tonkens loopt de groep door het centrum, langs het Hannes van Leeuwenplein, de oude toren van de brandweerkazerne, de ondergrondse garage bij supermarkt Hoogvliet, nieuwbouw studentenwoningen van DUWO, richting het Huis van de Passer. Allemaal plekken waar de onderwerpen als burgerparticipatie, representatie en wijkverenigingen een cruciale rol hebben gespeeld. De groep is onderweg naar het werkbezoek over representatie, waar de vraag centraal staat: Hoe vind je de stem van de wijk? In hoeverre herkennen groepen in de wijk zich in de vertegenwoordigers, in de uitgewisselde meningen en in de beslissingen die worden genomen? In het verdiepingscollege zijn al veel verschillende vragen opgekomen over representatie, de discussie hierover laait in het werkbezoek op. Als we uiteindelijk in de kring zitten, valt één ding gelijk op. Een onderwerp waar aspecten centraal staan als diversiteit, pluraliteit en vooral inclusiviteit wordt hier onder de loep genomen door een groep die grotendeels bestaat uit witte mannen die de veertig zijn gepasseerd. Dat voelt toch niet helemaal kloppend.

Bij het voorstelrondje omschrijft iemand zichzelf als *bemoemoeder*. Een mooie term voor iemand die hard trekt aan de representatie van groepen die niet betrokken zijn (of worden) bij de politiek. De aanwezige wijkverenigingen -voor de duidelijkheid: geen wijkraden!- zijn De Put in de oude Morsch met voorzitter Ben Zech, en PAL (Pieters- & Academiewijk) en Levendaal-West met voorzitter Aart Martin de Jong.

Het volk bestaat niet

Politici zijn vooral goed in zenden en zouden beter moeten leren luisteren, stellen de voorzitters unaniem. Maar hoe doe je dat? Wijkverenigingen vormen de schakel tussen de gemeentelijke politiek en de samenleving in de gemeente. Volgens sommigen dient een wijkvereniging daarbij niet ter representatie, maar als middel om burgers te betrekken. Daardoor zouden die burgers zelf de verantwoordelijkheid kunnen nemen om zich te representeren. Duidelijk wordt al snel: representatie is een lastig concept. Zo zijn wijkverenigingen zich ervan bewust dat sommige groepen minder bereikbaar of kleiner zijn dan andere groepen binnen de wijken. En één persoon kan nooit een hele groep representeren, want “het volk” bestaat niet. Eerder deze dag is al benoemd dat democratie bestaat bij de gratie van pluraliteit. In die context is het criterium voor participatie niet dat je je zin krijgt als deelgroep, maar dat gaat om het proces, en dat je gerepresenteerd voelt in dat proces. Wat

is “het volk” dan wel? Wat is het algemeen belang, en bestaat dit wel? Deze haast filosofische vraagstukken worden vanuit het verdiepingscollege meegenomen naar het gesprek in het Huis van de Passer.

Meerdere algemeen belangen

Je kan volgens sommigen nooit een hele wijk representeren of het algemeen belang volgen. De conclusie wordt getrokken dat er meerdere algemene belangen bestaan en deze aan de persoon verbonden zijn. Iemand uit de groep maakt de vergelijking met partijen in de politiek, daar heeft iedere partij een ander algemeen belang en een ander idee van de ideale samenleving. Dit werkt ook bij mensen zo, en dat maakt het zo gecompliceerd om een hele groep of wijk te representeren. Evelien Tonkens geeft na deze bevinding duidelijk aan dat dit niet betekent dat we dan maar het idee van representatie van tafel kunnen schuiven. Vervolgens kwam de vraag op: hoe ga je dan om met verschillende meningen in de wijk (lees: verschillende algemene belangen)? Ben Zech geeft aan dat hij vooral luistert naar de argumenten die achter verschillende meningen liggen. Deze argumenten legt hij dan naast elkaar en weegt hij tegen elkaar af, en niet de meningen. Volgens hem is ‘het afwegen van argumenten eigenlijk hetzelfde als het afwegen van verschillende belangen’.

Tips

Als één persoon nooit representatief voor een hele wijk kan zijn, hoe zorg je er dan voor dat de verschillende burgers zichzelf gaan representeren, en gaan participeren in de gemeentelijke politiek? Hieronder tot slot de tips op rij die de groep heeft bedacht:

- Kies één onderwerp of thema waarbij mensen uit de wijk betrokken kunnen worden. Dan blijft het overzichtelijk en wordt er niet te veel in een keer van hen gevraagd.
- Aansluitend, zorg dat wat je van de burger vraagt van korte duur is en niet veel tijd kost.
- Geef burgers de mogelijkheid om online mee te doen.
- Ga naar de plekken toe! Praat daar met burgers en haal op wat belangrijke punten voor bewoners van de stad of de wijk zijn. Blijf vragen waar inwoners behoefte aan hebben en wat ze nog missen.
- Start de dialoog al in een vroeg stadium.
- Communicatie en transparantie zijn hard nodig, vooral vanuit de gemeente in de richting van wijkverenigingen. Daardoor kunnen de wijkverenigingen een betere terugkoppeling geven aan bewoners en wordt hun betrokkenheid vergroot.